

[Justitsministeren.]

selvfølgelig ogsaa omvendt, naar en Mand ønsker sin afdøde Hustrus Lig brændt. Det kan jo virkelig være en efterlevende Ægtefælle ganske overordentlig meget imod, at hendes eller hans kære afdøde skal graves ned i Jorden og ædes op af Ormene; der er mange Mennesker, som finder dette meget uæstetisk og tiltalende, ja, jeg kan godt uden Overdrivelse sige, finder det meget stygt, urenligt, frastødende. Saadanne Følelser synes jeg ogsaa, man bør tage Hensyn til.

Jeg skal desuden oplyse, at det er jo ikke noget, der her kommer frit svævende i Luften, og jeg maa maaske have Lov til i denne Forbindelse at give nogle Oplysninger om Ligbrændingslovene i andre Lande vedrørende dette Punkt. Jeg kan da først nævne Loven i vort Broderland Island, en Lov af 3. November 1915, der siger, at en nær paarørende over 18 Aar kan træffe Beslutning om Ligbrænding, selv om den afdøde ingen Bestemmelse har taget om, at hans Lig skal brændes, saafremt intet af afdødes Børn modsætter sig det. Der skal altsaa en nær paarørende, f. Eks. Enken, kunne træffe en saadan Bestemmelse, naar blot ingen af den afdødes Børn modsætter sig det. I den norske Lov om Ligbrænding af 3. Maj 1913 hedder det, at foreligger der ingen Bestemmelse — altsaa ingen Bestemmelse om Ligbrænding —, kan den tages af afdødes efterladte over 18 Aar, i følgende Orden: Ægtefælle, Børn, Forældre, Børnebørn, Bedsteforældre eller Søsken; det maa dog ikke ske, dersom det vides, at Ligbrænding var i Strid med den afdødes Ønske. Dette er akkurat den samme Bestemmelse, som her er bragt i Forslag, den har været gældende Ret i Norge siden 1913 og har, saa vidt jeg ved, ikke afstedkommet en eneste Ulempe deroppe. I 1928 indførtes i Sverige en Bestemmelse om, at en Erklæring fra nære paarørende eller fra dem, der stod vedkommende nær, om, at den afdøde ikke, saa vidt de ved, i sin Levetid har udtalt Ønske om Begravelse og ikke Ligbrænding, skal være tilstrækkelig til, at de efterladte kan tage Bestemmelse om, at Liget skal brændes. Og i Czekoslovakiet gælder en Lov af 9. Oktober 1923, hvori det hedder: Paavisning af, at afdøde har ønsket Brænding eller i det mindste, at han ikke var Modstander af Ligbrænding, skal give Bemyndigelse til at lade hans Lig brænde. Jeg kan indskrænke mig til disse Eksempler, der viser, at det ikke er noget ukendt i Verden, at man i en Ligbrændingslov har en Bestemmelse som den, der her er bragt i Forslag, og jeg

betoner — idet jeg slutter mine Udtalelser om dette Punkt —, at der virkelig er berettigede Hensyn at tage til afdødes nærmeste Slægtninge, for hvem det kan være, fra Følelsens Side, meget stødende og ubehageligt ikke at kunne faa Lejlighed til at lade den afdøde brænde.

Det ærede 4de Medlem for 1ste Kreds (Henriette Crone) mente, at Bestemmelsen om, at der ved pludselig indtrædende Sygdom kan tages Bestemmelse om Ligbrænding mundtligt overfor to særlig tilkaldte Vidner, som da straks skal affatte et Dokument desangaaende, at denne Bestemmelse neppe havde synderlig Betydning, da man vist, naar man pludselig bliver syg, nok vil beskæftige sig med helt andre Ting end Spørgsmaalet om, hvorledes ens Jordfæstelse skal foregaa. Ja, derom kan man vel kun skønne. Jeg kunde dog godt tænke mig, at der hos den, som pludselig blev syg, kunde vaagne Klarhed over, at han egentlig i mange Aar havde ønsket at blive brændt efter sin Død, men at han blot ikke havde faaet truffet nogen Foranstaltning for at faa dette realiseret eller sikret, at det nu, naar han pludselig følte Døden nærme sig, blev ham overordentlig magtpaaliggende at kunne træffe en saadan Bestemmelse, og at det, medens han ligger haardt syg og venter Døden, vil være ham yderst ubehageligt at tænke paa, at Tiden er forpasset, og at han ikke mere kan sikre sig dette, som det kunde være ham ret vigtigt at faa bestemt. Jeg tror derfor, at denne Bestemmelse er af Betydning; det ærede 4de Medlem for 1ste Kreds modsatte sig den jo i øvrigt heller ikke.

Det ærede 16de tingvalgte Medlem (Godskesen) paapegede med Rette allerede i sine første Bemærkninger den hygiejniske Betydning af Ligbrænding fremfor Opbeholdelsen af de store Kirkegaarde med Nedgravning deri. Navnlig for Storbyer som København — ogsaa nogle af vore største Provinsbyer — kan det virkelig være af ikke ringe hygiejnisk Betydning, at man ikke skal blive ved at udvide disse Kirkegaarde. Naar det ærede Medlem gjorde en Bemærkning om, at det havde den Ulempe, at en Forbrydelses Spor kunde udslettes, saa er der jo for saa vidt taget Forbehold i den Henseende, idet Ligbrænding ifølge § 3 ikke kan iværksættes, forinden Politiet paa det Sted, hvor Dødsfaldet er sket, har afgivet skriftlig Attest om, at der fra dets Side ikke er noget til Hinder for Ligbrændingen; hvis Politiet har nogen som helst Mistanke om, at der er noget i Vejen i Forbindelse med Dødsfaldet eller den afdøde, kan Politiet altsaa hindre, at Liget tilintetgøres af Ilden.